

Övervakningen av partistödet

Finland beviljar statsbidrag till stöd för partiernas verksamhet. I sådant s.k. partistöd betalas årligen åt partierna ca 18 miljoner euro. Dessutom beviljas åt partierna en motsvarande summa statsbidrag till stöd för deras informationsverksamhet och kommunikation. Enligt partilagen övervakar justitieministeriet partistödets användning och att givna regler och föreskrifter iakttas i partiernas verksamhet.

Revisionsverket har utfört en revision som hänförde sig till hur partistödet beviljats, lagenligheten för dess användning och övervakningens funktionsduglighet. Dessutom gjordes vid revisionen också observationer av övervakningen av partiernas penninganvändning mera generellt och har framförts rekommendationer i anknytning till detta.

I syfte att klargöra partistödets användning skärskådades partiernas bokföring. Den andra delen av revisionen hänförde sig till åtgärderna i övervakningen av det beviljade partistödet. På basis av revisionen kan konstateras att partistödet har beviljats riktigt och att de partier som mottagit partistöd har använt det i enlighet med användningsvillkoren. Justitieministeriet har enligt revisionsverkets uppfattning gett instruktioner om och övervakat partistödets användning på det sätt som bestämmelserna förutsätter.

Enligt revisionsverkets förmenande är det inte motiverat att upprätthålla ett särskilt statsbidragssystem för partistödet. Därför föreslår revisionsverket att det skulle övervägas, om man i fråga om partistödet och med det förenade förfaranden borde börja tillämpa förfarandena enligt statsunderstödslagen.

Revisionsverket anser att justitieministeriet som en del av övervakningen av partiernas penninganvändning också hos partierna borde utföra granskning av bokföringen på verifikatnivå. Justitieministeriet kunde här utnyttja den i partilagen givna möjligheten att för uppdraget utse en extern CGR-revisor.

Enligt revisionsverkets uppfattning främjas transparensen i partiernas penninganvändning av att penninganvändningen är offentlig. Det borde övervägas att offentliggöra partiernas bokslutsuppgifter på försorg av justitieministeriet.

Vid de diskussioner som har förts under revisionen har föreslagits att den övervakning som hänför sig till partierna skulle utsträckas till nivån för partiernas lokalorganisationer. I Finland finns över 10 000 lokalorganisationer inom partierna, men deras penninganvändning är mestadels liten. Revisionsverket anser att en övervakning av den penninganvändningen inte på något sätt är ändamålsenlig med de personresurser som staten förfogar över.

Det Europarådet underställda organet för bekämpning av korruption, Group of States against Corruption, har rekommenderat att Finland avsevärt stärker den oavhängiga övervakningen av den politiska finansieringen. Enligt revisionsverkets uppfattning är övervakningen av partistödet till sin karaktär en laglighetsstillsyn, där det inte på basis av revisionen föreligger något problem beträffande opartiskheten, trots att övervakningen har utförts av justitieministeriet. I samklang med de allmänna principerna för statsfinanserna och penninganvändningen är den övervakning av partiernas bokföring som utförts av justitieministeriet det primära sättet för övervakning av partiernas penninganvändning. Den revision som har utförts av Statens revisionsverk är för sin del en grundlagsenlig högsta extern granskning av statsfinanserna, som i första hand gäller funktionsdugligheten för det övervaknings- och kontrollsystem som bär ansvar för övervakningen av penninganvändningen. Revisionsverket anser därför, att övervakningen av partiernas penninganvändning alltför borde höra till justitieministeriets uppgifter.